

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาระดับความรู้ในการเลือกบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชน จากลักษณะของผู้บริโภค ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชน จากการเรียนรู้เรื่องพืชผักปลอดสารพิษและสิ่งกระตุ้นที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภค และศึกษาระดับความรู้มีผลต่อพฤติกรรมในการบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าศาลา โดยศึกษาเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนในเทศบาลตำบลท่าศาลา จำนวน 146 คน รายละเอียดดังต่อไปนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านบวกรรกลหวง	24
2	บ้านศรีบัวเงิน	62
3	บ้านดอนจั่น	17
4	บ้านดอนจั่นพัฒนา	27
5	บ้านบวกรรกลหวงพัฒนา	16
รวม		146

ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจงและกำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างคือเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนแต่ละหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลศาลาและได้ผ่านการอบรมโครงการพืชผักอาหารปลอดภัยครั้งที่ 1 ปี 2554 ของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลท่าศาลา สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ สื่อสารภาษาไทยได้ดี

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม เรื่องความรู้และพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา บทความ งานวิจัยและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกของครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ในการบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชน โดยวิธีการสร้างคำถามแบบตอบถูกหรือตอบผิดจำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดให้ มีการเลือกตอบ 2 ระดับ คือ

ตอบถูก	ให้คะแนน	1	คะแนน
ตอบผิด	ให้คะแนน	0	คะแนน

ความรู้ของผู้บริโภคนำมาหาค่าถ่วงน้ำหนักแล้วนำมาแปลความหมาย ในรูปการจัดอันดับภาคชั้น (เพชรน้อย ถึงหึ่งช่วงหึ่ง, 2534) โดยมีค่าระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับ 3 ระดับ ดังนี้

คะแนน ตั้งแต่ 10.1-15.0	หมายถึง มีความรู้ระดับสูง
คะแนน ตั้งแต่ 5.1-10.0	หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง
คะแนน ตั้งแต่ 0.0 – 5.0	หมายถึง มีความรู้ระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษ ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความ จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความสนใจในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมและเสนอแนะ ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความ จำนวน 6 ข้อ

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุขศาสตร์ นักสถิติ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ความเหมาะสมของภาษาและความชัดเจนในเนื้อหาแล้วนำไปตรวจสอบหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (Content validity index: CVI) ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.84

2. ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดสอบกับประชาชน ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test – Retest Method) (เกียรติสุดา ศุภเวทย์เวหน, 2541) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.4 การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประสานงาน ติดต่อนายอำเภอเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ประธานแม่บ้าน ประธานผู้สูงอายุและชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลท่าศาลา เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาและเก็บข้อมูล

2. ขอความร่วมมือและฝึกอบรมผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 คน นักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 1 คน จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลท่าศาลา ที่มีความรู้สามารถสื่อสารเข้าใจ จำนวน 10 คน เพื่อชี้แจงการสัมภาษณ์ ให้เข้าใจตรงกัน ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ประชุมกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และนัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ผู้ศึกษาและผู้ช่วยเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูล โดยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้หลังจากนั้น แนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตในการให้ตอบแบบสอบถาม

5. เมื่อกลุ่มตัวอย่างอนุญาต ผู้ศึกษาและผู้ช่วยเก็บข้อมูลแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ของการศึกษาและอธิบายถึงวิธีการตอบคำถาม และเปิดโอกาสให้ซักถาม หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และรวบรวมแบบสอบถามคืน

6. ตรวจสอบความถูกต้องและจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) การแจกแจงร้อยละ (Percentage distribution) ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. ข้อมูลความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคพืชผักปลอดสารพิษ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ การแจกแจงร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความรู้การบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชน ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test และ ANOVA

3.5.2 การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายโดยทำการวิเคราะห์คุณลักษณะและจัดหมวดหมู่ เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล พร้อมกับหาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยการพรรณนาหรืออธิบายเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมต่างๆที่ได้ทบทวนมา ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ได้แก่

1. ความรู้ในการบริโภคผักปลอดสารพิษ
2. พฤติกรรมในการบริโภคผักปลอดสารพิษ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความรู้การบริโภคพืชผักปลอดสารพิษของประชาชน
4. ความสนใจในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะ